

Sygn. akt I C 1966/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2014 r.

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Izabela Kosińska - Szota

Protokolant Lucyna Kazimierzuk

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2014 r. w Kłodzku na rozprawie

sprawy z powództwa A. S.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w S.

o zapłatę 40 000 zł

I zasądza od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w S. na rzecz powódki A. S. kwotę 40 000 (czterdzieści tysięcy) zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16 lipca 2013 r.;

II zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 5 747,98 zł (pięć tysięcy siedemset czterdzieści siedem zł 98/100) tytułem kosztów procesu;

III nakazuje uiścić stronie pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Kłodzku kwotę 102,25 zł (sto dwa zł 25/100) tytułem kosztów sądowych.

(...)

UZASADNIENIE

Powódka A. S. wniosła o zasądzenie od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w S. kwoty 40 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16 lipca 2013 r. do dnia zapłaty i ustalenie odpowiedzialności strony pozwanej na przyszłość za skutki wypadku, jakiemu uległa oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podała, że w dniu (...) w Ś., kierujący pojazdem marki V. (...), nr rej. (...) nie zachował szczególnej ostrożności i jadąc z prędkością większą od dopuszczalnej, stracił panowanie nad pojazdem i wjechał do przydrożnego rowu, na skutek czego poszkodowana została powódka. Wskazała, że w wyniku powyższego zdarzenia doznała urazu wielomiejscowego, w tym głowy ze wstrząśnieniem mózgu, złamania prawej łopatki, złamania tylnego odcinka żebra X, złamania wyrostka kolczystego VIII i VII, wybicia palca lewej ręki, ostrej reakcji na stres, szeregu sińców oraz ogólnych potłuczeń całego ciała. Podkreśliła, że bezpośrednio po zdarzeniu została przetransportowana na O. (...) w P., a następnie kontynuowała leczenie w prywatnym gabinecie neurologa i psychologa. Podała, że zgłosiła szkodę stronie pozwanej, która decyzją z 12 lipca 2013 r. przyznała jej kwotę 10 000 zł, a następnie decyzją z 13 września 2013 r. dalszą kwotę 2 000 zł tytułem zadośćuczynienia. Ponadto strona pozwana zwróciła kwotę 598,50 zł tytułem kosztów opieki.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podała, że przyznała i wypłaciła świadczenie z tytułu zadośćuczynienia w kwocie 12 000 zł. Wskazała również, że po wypadku powódka trafiła do S. w P., gdzie przebywała 2 dni i została wypisana do domu w stanie ogólnym dobrym. Podkreśliła, że dokonana wypłata zadośćuczynienia jest adekwatna do poniesionego przez powódkę uszczerbku na zdrowiu, cierpień fizycznych i psychicznych, a jej wysokość jest utrzymana w rozsądnych granicach. Podniosła, że roszczenie powódki przekracza rażąco rozmiar doznanego krzywdy i nie znajduje uzasadnienia w przedstawionych przez nią dowodach. Ponadto podała, że nie uznaje żądania powódki o ustalenie odpowiedzialności na przyszłość za skutki wypadku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu (...). powódka A. S. uczestniczyła w wypadku drogowym, którego sprawca był ubezpieczony z tytułu odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej (...) S.A. w S..

Okoliczność bezsporna

W wyniku tego wypadku powódka doznała urazu głowy z wstrząśnieniem mózgu, złamania łopatki, złamania tylnego odcinka żebra X i złamania wyrostka kolczystego VIII i VII. W związku z tym przebywała przez dwa dni na oddziale C.w P., gdzie wykonano jej TK głowy, klatki piersiowej i jamy brzusznej. Powódce przy wypisie zalecono przeciwbólowo ketonal oraz konsultację ortopedyczną i neurologiczną. U powódki zastosowano ortezę typu D., którą nosiła trzy tygodnie. Powódka miała poobijane całe ciało i z tego względu odczuwała ból. Na ciele powódka miała wiele bardzo dużych siniaków. Powódka przyjmowała leki przeciwbólowe. Powódka przebywała na zwolnieniu lekarskim do 31 lipca 2013 r. Powódka korzystała z prywatnej rehabilitacji w Przychodni (...) w K. celem usprawnienia prawej ręki z uwagi na złamanie łopatki. Kolejną rehabilitację finansowaną przez NFZ powódka miała odbyć w lutym 2014 r. Powódka nie mogła wyprostować prawej ręki i jej podnieść, przez to miała problemy z wykonywaniem pracy jako kucharka.

Dowód :

- karta informacyjna leczenia szpitalnego – k.16 - 17
- zaświadczenia lekarskie – k.18, 19, 20, 23
- opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii i traumatologii J. B. – k.98 – 101
- fotografie poszkodowanej – k.10
- zeznania powódki – k.82 verte – 83

W wyniku przeżyć z wypadku skutkujących lękiem przed jazdą samochodem, częstym budzeniem w nocy powódka skonsultowała się z psychologiem, który stwierdził u powódki objawy psychologiczne charakterystyczne dla zaburzenia adaptacyjnego i ostrej reakcji na stres.

Dowód :

- opinia psychologiczna – k.27 – 29
- zeznania powódki – k.82 verte - 83

Powódka kontynuowała leczenie po opuszczeniu szpitala u chirurga. Konsultowana była też u neurologa.

Dowód :

- historia choroby – k.21 - 22

- konsultacje neurologiczne – k.24, 25 - 26

Uszczerbek na zdrowiu powódki ze względu na powyższe urazy jest długotrwały i wynosi 9 %. Może dojść do niewielkiej poprawy stanu miejscowego i zmniejszenia dolegliwości bólowych. Powódka po wypadku wymagała pomocy innych osób przy podstawowych czynnościach. U powódki występują dolegliwości bólowe prawego barku i osłabienie siły miejscowej prawej kończyny górnej oraz ograniczenie ruchomości stawu łopatkowo – ramiennego prawego, a ponadto bolesność okolicy łopatki i głowy kości ramiennej po stronie prawej. Po urazie kręgosłupa piersiowego ze złamaniem wyrostków ościstych Th 7 i 8 u powódki występuje ból przy pracy fizycznej, zmianie pozycji ciała i zmianie pogody.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii i taramatologii J. B. – k.98 - 101

W wyniku wypadku nie stwierdzono u powódki objawów ze strony układu nerwowego.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu neurologii H. M. – k.94 - 95

Dolegliwości psychiczne występujące u powódki bezpośrednio po zdarzeniu i w późniejszym okresie spełniają kryteria diagnostyczne zaburzeń stresowych pourazowych i obejmowały epizody powtarzającego się przeżywania urazu w natrętnych wspomnieniach, unikaniu działań i sytuacji, które mogłyby przypominać przeżyty uraz, występowaniu lęków, zaburzeń emocjonalnych, snu. Skutki psychiczne ze względu na ich długotrwałość spowodowały długotrwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 4 %.

Dowód :

- opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii A. H. – k.110 - 114

Pismem z dnia 12 czerwca 2013 r. nadanym 13 czerwca 2013 r. powódka wystąpiła do strony pozwanej z zadaniem zapłaty 80 000 zł zadośćuczynienia. Strona pozwana po uzyskaniu dokumentacji przyznała powódce 10 000 zł zadośćuczynienia. Powódka podtrzymała swoje stanowisko i domagała się 70 000 zł zadośćuczynienia. Strona pozwana dodatkowo przyznała powódce 2 000 zł zadośćuczynienia. Powódka odwołała się do zarządu strony pozwanej. Strona pozwana wypłaciła te powódce odszkodowanie z tytułu kosztów opieki.

Dowód :

- pisma pełnomocnika powódki z dnia 12.06.2013 r., 27.07.2013 r., 13.08.2013 r. 21.09.2013 r. – k.30 – 31, 35, 36, 38 - 40
- pisma strony pozwanej z dnia 21.06.2013 r., 12.07.2013 r., 06.08.2013 r., 13.09.2013 r., 15.10.2013 r. – k.32, 33, 34, 37, 43 -44
- decyzja z dnia 09.10.2013 r. – k.41 - 42

Powódka wezwała stronę pozwaną do zapłaty zadośćuczynienia w kwocie 40 000 zł wezwaniem z dnia 6 listopada 2013 r.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 06.11.2013 r. – k.45

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo o zapłatę zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Bezsporna w sprawie była odpowiedzialność strony pozwanej za szkodę wyrządzoną powódce w związku ze zdarzeniem drogowym z dnia (...). Bez znaczenia dla sprawy pozostawały więc dowody z aktu oskarżenia i postanowienia o umorzeniu dochodzenia w części.

Rozstrzygając niniejszą sprawę Sąd oparł się na dowodach z dokumentów w postaci dokumentacji lekarskiej, pism stron, opinii biegłych sądowych i zeznań powódki. Autentyczności, rzetelności i treści dowodów z dokumentów żadna ze stron nie kwestionowała, nie budziły one również zastrzeżeń ze strony Sądu, natomiast dowodowi z zeznań powódki Sąd przypisał walor wiarygodności albowiem korespondują one w przeważającej części z pozostałymi wymienionymi wyżej dowodami z dokumentów, jak i opiniami biegłych. W takim zakresie, w jakim konieczne było zasięgnięcie wiadomości specjalnych (art. 278 § 1 k.p.c.) Sąd posiłkował się dowodami z opinii biegłych z zakresu ortopedii i traumatologii, neurologii i psychiatrii. Biegli wydali je po szczegółowej analizie całego zgromadzonego w aktach sprawy materiału dowodowego, a zwłaszcza dokumentacji medycznej przedstawionej przez powódkę (w tym kart informacyjnych, historii chorób, wyników badań i konsultacji), a nadto w oparciu o osobiste, bezpośrednie badanie powódki oraz dostępną wiedzę medyczną, z uwzględnieniem posiadanej wiedzy fachowej i doświadczenia zawodowego. Ostatecznie wszystkie opinie biegłych w sposób wyczerpujący i prawidłowy wyjaśniły stawiane przed biegłymi kwestie. Ich wartość formalna i merytoryczna nie budziła zastrzeżeń Sądu, są one bowiem spójne, logiczne, wewnątrznie niesprzeczne i dlatego też Sąd w całości podzielił ich wnioski uznając je za pełni przekonujące i czyniąc na ich podstawie ustalenia faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Stwierdzić należy, że w istocie dowody nie były kwestionowane przez żadną ze stron, a spór dotyczył wysokości zadośćuczynienia należnego powódce za krzywdę doznaną w wyniku wypadku z dnia (...)

Zgodnie z przepisem art. 445 § 1 k.c. w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym – w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia - sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Przechodząc do rozważań nad zasadnością wysokości zgłoszonego przez powódkę żądania zadośćuczynienia zaznaczyć należy, że ustawodawca wskazał jedynie, iż suma pieniężna przyznana z tego tytułu ma być „odpowiednia”, nie sprecyzował jednak zasad ustalania jej wysokości. Nie powinno natomiast budzić wątpliwości, że o rozmiarze należnego zadośćuczynienia decyduje stopień doznanej krzywdy, zadośćuczynienie ma bowiem na celu naprawienie szkody niemajątkowej, wyrażającej się doznaną krzywdą w postaci cierpień fizycznych i psychicznych. Orzecznictwo traktujące o zadośćuczynieniu, w szczególności o wysokości zasądzanych z tego tytułu kwot, jest bardzo liczne. Wskazuje się, iż ocena jaka kwota stanowić będzie w konkretnym przypadku „odpowiednią sumę” w rozumieniu przepisu art. 445 § 1 k.c. powinna opierać się na całokształcie okoliczności sprawy. Przy ustalaniu rozmiaru doznanych cierpień powinny być uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, odniesione do indywidualnych okoliczności danego wypadku. Oceniając rozmiar doznanej krzywdy trzeba wziąć pod uwagę w szczególności stopień cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywność i czas trwania, rodzaj naruszonego dobra, nieodwracalność następstw wypadku (kalectwo, oszpecenie), dotychczasowy tryb życia poszkodowanego, rodzaj wykonywanej przez niego pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiową, wiek poszkodowanego oraz inne podobne czynniki (vide m. in.: uchwała Pełnego Składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1973 roku, sygn. akt III CZP 37/73, OSNCP 1974, nr 9, poz. 145; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 1980 roku, sygn. akt IV CR 238/80, OSNCP 1981, nr 5, poz. 81; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2004 roku, sygn. akt I CK 131/03, OSNC 2005, nr 2, poz. 40; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2007 roku, sygn. akt V CSK 245/07, OSN 2008, Nr D, poz. 95). Z drugiej zaś strony utrzymuje się także pogląd, że przyznana z tego tytułu suma pieniężna powinna być utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Generalnie biorąc – wysokość zasądzanych sum winna być umiarkowana, jednakże nie należy ich traktować na zasadzie ekwiwalentności, która charakteryzuje wynagrodzenie szkody majątkowej. Wskazuje się, że zadośćuczynienie ma mieć charakter kompensacyjny, nie może stanowić zapłaty symbolicznej i musi przedstawiać odczuwalną ekonomicznie wartość, jednakże nie może być nadmierne w stosunku do doznanej krzywdy. (vide m. in.:

wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2001 roku, sygn. akt IIICKN 427/00, Lex 52766; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2008 roku, sygn. akt III KK349/07, Prok. i Pr. 2008, Nr 7-8, poz. 28, str. 15; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 1962 roku, sygn. akt IV CR 902/61, OSNPCP 1963/5/92; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1965 roku, sygn. akt I PR 203/65 OSPiKA 1966/4/92; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2006 roku, sygn. akt IV CSK 80/05, OSNC 2006/10/175; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1985 roku, sygn. akt IICR94/85, Legalis).

Biorąc pod uwagę powyższe, nie ulega wątpliwości, że wysokość zadośćuczynienia nie może stanowić zapłaty sumy symbolicznej, czy też sumy określonej sztywnymi regułami. Na miarę krzywdy nie wpływa bowiem jedynie procentowo stwierdzony uszczerbek na zdrowiu poszkodowanego. Należy więc zwrócić uwagę, że chociaż stopień uszczerbku na zdrowiu został przez biegłych ustalony w oparciu o załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. Nr 234, poz. 1974), to już wysokość samego zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę dochodzonego w postępowaniu cywilnym nie może być krępowana odgórnie ustalonymi wskaźnikami przyjmowanymi do wypłaty jednorazowego świadczenia w ramach ubezpieczeń społecznych, czy też wysokościami kwot żądanych przez stronę w oparciu o rozstrzygnięcia w innych sprawach. Podkreślić bowiem trzeba, że Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał także uwagę na to, że nie można akceptować stosowania taryfikatora i ustalania wysokości zadośćuczynienia według procentów trwałego uszczerbku na zdrowiu, że zdrowie ludzkie jest dobrem o szczególnie wysokiej wartości, w związku z czym zadośćuczynienie z tytułu uszczerbku na zdrowiu powinno być odpowiednio duże oraz że nietrafne jest posługiwanie się przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia jedynie określonymi jednostkami przeliczeniowymi np. w postaci najniższego czy średniego wynagrodzenia pracowniczego (tak m. im. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2007 roku, sygn. akt VCSK245/07, OSN 2008, Nr D, poz. 95, str. 1).

W przedmiotowej sprawie Sąd kierował się wszystkimi wskazanymi wyżej kryteriami. W ocenie Sądu, odpowiednie zadośćuczynienie stanowić będzie kwota 52 000 zł. Mając na względzie dotychczas wypłacone przez ubezpieczyciela zadośćuczynienie 12 000 zł Sąd uznał, że zasadnym jest zasądzenie dalszego zadośćuczynienia w kwocie 40 000 zł. Zadośćuczynienie w wysokości 52 000 zł będzie adekwatnym do doznanej przez powódkę zakresu dużej krzywdy.

W ocenie Sądu, nie można podzielić poglądu strony pozwanej o rażąco wygórowanym żądaniu powódki. Zauważyć należy, że to pozwany ubezpieczyciel w oderwaniu od okoliczności niniejszej sprawy wypłacił powódce niskie zadośćuczynienie nie biorąc pod uwagę kryteriów, które należy mieć na względzie w sprawach o zadośćuczynienia.

Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd miał na względzie, że powódka w wyniku wypadku doznała urazu głowy z wstrząśnieniem mózgu, pourazowe bóle głowy, złamanie łopatki prawej, jej leczenie, rehabilitację usprawniającą, złamanie wyrostków Th 7 i 8, przewlekłe dolegliwości bólowe, ograniczenie ruchomości stawu łopatkowo – ramieniowego, złamanie żebra X, niemal 4 miesięczną niezdolność do pracy, brak samodzielności powódki w czynnościach higienicznych i konieczność korzystania z pomocy osób bliskich. Nie mogło ująć uwadze Sądu, że powódka doznała również cierpień psychicznych wskutek wypadku, o których wypowiedział się biegły sądowy z zakresu psychiatrii. Zwrócić należy uwagę, że potwierdza to tym samym konieczność skorzystania przez powódkę z pomocy psychologa, co znalazło odzwierciedlenie w opinii psychologa L. K.. Powódka odczuwała lęk przed jazdą, budziła się w nocy, miała nawracające przykre wspomnienia związane w wypadkiem. Ponadto, już po powrocie do pracy u powódki występowały i nadal występują ograniczenia ruchomości stawu łopatkowo – ramienneo, dolegliwości bólowe przy zmianie pozycji, pracy fizycznej.

Zwrócić również należy uwagę na wskazany przez biegłych uszczerbek na zdrowiu ze względu na doznane urazy i ich następstwa, który jest jednym z czynników istotnych o wysokości zadośćuczynienia. Stopień uszczerbku na zdrowiu powódki, który służy jako pomocniczy środek ustalania rozmiaru odpowiedniego zadośćuczynienia, niewątpliwie nie może być sumowany celem przeliczania na zadośćuczynienie. Zdaniem Sądu, strona pozwana zupełnie pominęła wygląd powódki po wypadku, co potwierdzają zdjęcia powódki z widocznymi, bardzo dużymi siniakami. Zwrócić

także należy uwagę, że powódka w związku z wypadkiem musiała być poddana badaniom diagnostycznym tk i rtg, przyjmować leki przeciwbólowe.

W ocenie Sądu, zadośćuczynienie w wysokości 52 000 zł skompensuje doznane przez powódkę cierpienia fizyczne i psychiczne.

Powódka zgłosiła również żądanie zasądzenia odsetek od zadośćuczynienia od dnia 16 lipca 2013 roku. Żądanie to Sąd uwzględnił na podstawie przepisu art. 481 § 1 k.c., w myśl którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Bezspornym było, iż powódka zgłosiła swoje żądanie wypłaty zadośćuczynienia w postępowaniu likwidacyjnym 13 czerwca 2013 r.. Zgodnie z treścią przepisów art. 817 § 1 k.c. i art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie, zaś w przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania.

W związku z tym żądanie odsetek po upływie 30 dni od daty zgłoszenia żądania, więc od 16 lipca 2013 r. nie sposób było uznać za przedwczesne.

O kosztach procesu orzeczono na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zasądzając je od strony pozwanej jako przegrywającej proces. Na koszty te składają się opłata sądowa 2 000 zł, koszty zastępstwa procesowego 2 400 zł, 17 zł opłata skarbową od pełnomocnictwa, wpłacona zaliczka 1 000 zł, z której wypłacono w przeważającej części wynagrodzenie biegłym i koszty dojazdu na trzy rozprawy pełnomocnika powódki 5 747,98 zł ze S. i z powrotem.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał stronie pozwanej jako przegrywającej proces uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kłodzku kwotę 102,25 zł, ponieważ w tej części Sąd Rejonowy w Kłodzku tymczasowo pokrył wynagrodzenie należne biegłemu A. H. (vide pkt II postanowienia Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 27 sierpnia 2014 r.).

(...)